Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002040

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-05-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Ректора Львівського національного університету імені Івана Франка від 17.06.2024 р. № 900

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Теслович Мар’яна Вікторівна
2. Mariana V. Teslovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9071-7077

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 103

Назва наукової спеціальності: Науки про Землю**

Галузь / галузі знань: природничі науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Науки про Землю

Дата захисту: 31-05-2024

Спеціальність за освітою: Технології захисту навколишнього середовища

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 35.051.172_ID 5306

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 87.31.91

Тема дисертації:

1. Екологічна мережа Закарпатської області: територіальна структура, функціонування, оптимізація.
2. Ecological network of the Transcarpathian region: territorial structure, functioning, optimization.

Реферат:

1. У дисертаційній роботі обґрунтовано заходи щодо вдосконалення територіальної структури та оптимізації функціонування екологічної мережі Закарпатської області. Проведена систематизація геопросторових даних про біоцентри біоцентрично-мережевої ландшафтно-територіальної структури області для встановлення мережі ключових територій та вдосконалення їхньої планувальної структури. Виділені межі біокоридорів із застосуванням методів ГІС моделювання зоотичних геоекосистем для встановлення кількості і просторової конфігурації сполучних територій. Встановлені межі та площі деградованих геоекосистем із використанням растрових геопросторових даних, що містять інформацію про зміни лісового покриву як основи для виділення відновлювальних територій. Встановлено типи гідрографічних екокоридорів залежно від розмірів річкових басейнів річок та надано їх опис, наведені рекомендації щодо оптимізації буферних зон. Це реалізовано виконанням головних завдань дисертаційної роботи: розглянуто існуючі теоретико-методичні підходи до виділення біоцентрів та біокоридорів біоцентрично-мережевої конфігурації ландшафту, яка є

концептуальною основою формування структурних елементів регіональних екологічних мереж, обрати методи для дослідження та моделювання структурних елементів екомережі; проаналізовано природні передумови та антропогенні чинники формування екологічної мережі Закарпатської області, встановлено мережу ділянок первинних природних лісів та змодельовано зоотичні геоекосистеми, які є геопросторовими елементами біоцентрично-мережевої ландшафтно-територіальної структури Закарпаття; проаналізовано етапи формування екомережі Закарпатської області та ефективність сучасного функціонування її структурних елементів; запропоновано оптимізаційні заходи для підвищення ефективності функціонування ключових територій різного природоохоронного значення, обґрунтовано створення природоохоронних установ у межах ключових територій регіонального значення, встановлено перелік і межі сполучних територій із врахуванням змодельованих зоотичних геоекосистем, встановлено геоекосистеми, що потребують відновлення; надано рекомендації щодо оптимізації функціонування екомережі як чинника сталого розвитку в регіоні, зокрема, створити ГІС-портал регіональної екологічної мережі Закарпатської області та вдосконалити мережу пунктів моніторингу за міграцією диких тварин через основні шляхи транспортного сполучення області. Результати геопланувальних досліджень опубліковано на платформі ArcGIS Online, де представлені векторні шари проектованих структурних елементів регіональної екологічної мережі Закарпатської області із їхньою атрибутивною характеристикою, а також — додаткові векторні шари, які візуалізують мережу об'єктів ПЗФ, ділянки Смарагдової мережі, розташування первинних природних лісів, місця фіксації диких видів фауни, з яких 147 перебуває під охороною Червоної книги України.

2. The dissertation proposes measures to enhance the territorial structure and optimize the functioning of the ecological network in the Transcarpathian region. The geospatial data on biocenters of the biocentric-networking configuration of the region was systematized to establish a network of core areas and improve their planning structure. Additionally, the borders of biocoridors were identified using GIS modeling methods of zoo geoecosystems to establish the number and spatial configuration of connecting areas. Borders and areas of degraded geoecosystems were established using raster geospatial data that contained information on changes in forest cover. The identification of restoration areas for the regional ecological network was based on degraded geoecosystems. We also identified the types of hydrographic ecological corridors depending on the size of river basins and provided their descriptions, as well as recommendations for optimising buffer zones. This was achieved by fulfilling the main tasks of the dissertation, namely to review existing theoretical and methodological approaches to the identification of biocentres and biocorridors of biocentric network configuration of the landscape, which is the conceptual basis for the formation of structural elements of regional ecological networks. The aim was to select appropriate methods for research and modelling of structural elements of the ecological network, to analyze the natural prerequisites and anthropogenic factors of the formation of the ecological network of the Transcarpathian region, and to establish a network of primary natural forests and wetlands. The results of the geoplanning studies were published on the ArcGIS Online platform. The text presents vector layers of the designed structural elements of the regional ecological network of Transcarpathian region, along with their attribute characteristics. Additionally, it includes vector layers that visualize the network of protected areas, areas of the Emerald Network, the location of primary natural forests, and places where wild fauna species have been recorded. 147 of these species are protected by the Red Book of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Теслович М.В., Кричевська Д.А. Історичні та геопросторові аспекти формування екомережі Закарпатської області//Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Геологія. Географія. Екологія». 2021. Вип. 55. С. 299-317.
- 2. Теслович М.В., Іванов Є.А. Морфометричний аналіз рельєфу Рахівських гір як основа формування екологічної мережі // Науковий вісник Чернівецького університету: Географія, 2022. Вип. 838. С. 72-81.
- 3. Теслович М.В., Кричевська Д.А., Брусак В.П. Морфодинамічний аналіз рельєфу південно-східної частини Полонини Рівної методами ГІС-моделювання для природоохоронних потреб // Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат і прилеглих територій. 2022. Том 14, № 1. С. 128-146.
- 4. Теслович М.В., Кричевська Д.А. Жденіївська ключова територія у регіональній екомережі Закарпатської області: формування території та стан збереженості природних лісів // Екологічні науки. 2022. №6(45). С.144-152.
- 5. Теслович М. В., Кричевська Д. А. Геоінформаційне моделювання потенційно важливих територій для перебування ведмедя бурого у Закарпатській області. Людина та довкілля. Проблеми неоекології. 2023. № 39. С. 118–132.
- 6. Teslovych M. V., Krychevska D. A. Rationale for the creation and planning organization of the national nature park within the boundaries of the Borzhava mountain range. Journal of Geology, Geography and Geoecology. 2023. Vol. 32, no. 2. P. 411–425.
- 7. Teslovych M., Krychevska D., Andreychuk Y. Potentially Important Areas for the Eurasian Lynx (Lynx lynx) as a Basis for Determining the Structural Elements of the Eco-Network of the Transcarpathian Region in Ukraine. Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodowska, sectio B – Geographia, Geologia, Mineralogia et Petrographia. 2023. Vol. 78. P. 97–114.
- 8. Mariana Teslovych, Diana Krychevska. Risk assessment of manifestation of geomorphological processes on the slopes of the Borzhava mountain range using GIS modelling methods for environmental needs determined from precise levelling. International Conference of Young Professionals. «GeoTerrace-2022». 3-5 October 2022, Lviv, Ukraine.
- 9. Теслович М. В. Екомережа Воловецького району Закарпатської області: проблеми і перспективи функціонування//Екологія, неоекологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: матеріали V Міжнародної наукової конференції молодих вчених (1 — 2 грудня 2016 р., м. Харків). Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. С. 62–64.
- 10. Теслович М.В., Кричевська Д.А. Сучасний стан та проблеми функціонування екологічної мережі Воловецького району Закарпатської області. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Роль природно-заповідних територій у збереженні природних і етнокультурних цінностей та у впровадженні цілей сталого розвитку». Великий Березний, 3-4 жовтня, 2019., С.56 — 59.
- 11. Теслович М. В., Кричевська Д.А. Екологічна мережа Воловецького району Закарпатської області: територіальна структура та загрози функціонування//Конструктивна географія і картографія: стан, проблеми, перспективи: Матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, присвяченої 20-річчю кафедри конструктивної географії і картографії Львівського національного університету імені Івана Франка (1□3 жовтня 2020 р., м. Львів). Львів: Простір-М, 2020. С. 243 — 248.
- 12. Теслович М. В. Геопросторові особливості природно-заповідного фонду Закарпатської області//6-й Міжнародний молодіжний конгрес «Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування»: збірник матеріалів. – Львів: Західно-Український Консалтинг Центр (ЗУКЦ), ТзОВ, 2021. С. 137.
- 13. Теслович М. В. Екосистемна цінність гірських лісів (на прикладі лісового заказника «Привододільний»)// 7-й Міжнародний молодіжний конгрес «Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування»: збірник матеріалів. Київ: Яроченко Я. В. 2022. С. 204.
- 14. Теслович М.В. Стан збереженості природних лісів західних схилів хребта Пікуй — Мончел//Сталий розвиток: захисту навколишнього середовище. Енергоощадність. Збалансування природокористування.

VIII Міжнародний молодіжний конгрес, 02-03 березня 2023, Україна, Львів: Збірник матеріалів. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2023. С. 21.

- 15. Теслович М.В., Кричевська Д.А. Деградовані лісові та водно-болотні природні середовища Закарпатської області як потенційні відновлювальні території екомережі//Міжнародна науково-практична конференція «Географічна освіта і наука: виклики і поступ», присвячена 40-річчю географії у Львівському університеті, Україна, Львів, 18-20 травня 2023 р., Львів: Простір-М, 2023. С. 29 — 34.
- 16. Брусак В.П, Кричевська Д.А, Теслович М.В. Морфодинамічний аналіз рельєфу Полонини-Рівної для природоохоронних потреб. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій: Матеріали міжнар. наукової-практ. конф., присвяч. 25-річчю створення Явор. нац. природ. парку., смт. Івано-Франкове, 7 лип. 2023 р. смт. Івано-Франкове, 2023. С. 40 — 45.
- 17. Теслович М. В. Екомережа Воловецького району Закарпатської області: сучасний стан та загрози функціонування//Реалії, проблеми та перспективи розвитку географії в Україні: матеріали XIX-ої студентської наукової конференції (16 травня 2018 р., м. Львів). Л.: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2018. С. 105 — 108.
- 18. Теслович М. В., Лопушанська М. Р. Природоохоронні обмеження господарської діяльності в гірській частині Закарпаття//Об'єднані наукою: перспективи міждисциплінарних досліджень: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених "Об'єднані наукою: перспективи міждисциплінарних досліджень" (м. Київ, 18-19 листопада 2021 р.). К: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2021. С. 149 — 151.
- 19. Теслович М. В. Просторові особливості лісових ресурсів Закарпатської області//Географічна наука і освіта у вимірах XXI століття (присвячена 150-й річниці від дня народження Володимира Гнатюка): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих науковців (м. Тернопіль, 13 травня 2021 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2021. С. 111 — 117.
- 20. Мар'яна Теслович, Діана Кричевська. Геоінформаційне моделювання потенційно важливих територій для перебування кота лісового (Felis silvestris) в межах Закарпаття // Матеріали IV науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Географічні аспекти просторової організації території, суспільства та збалансованого природокористування», Україна, м. Ужгород, 24-26 травня 2023 р., Ужгород: ПП Данило С.І., 2023, С. 177 — 185.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; програмні продукти, програмно-технологічна документація; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: № 0120U102409, № 0123U102092

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кричевська Діана Анатоліївна

2. Diana A. Krychevska

Кваліфікація: к. геогр. н., доц., 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3423-5943

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58851783400; Web of Science Researcher ID: KJL-3493-2024; https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=rOIg2OMAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максименко Надія Василівна
2. Nadiya V. Maksymenko

Кваліфікація: д. геогр. н., професор, 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7921-9990

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57219016936; Web of Science Researcher ID: JAC-8432-2023; https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=86S2bKMAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Царик Любомир Петрович
2. Lyubomyr P. Tsaryk

Кваліфікація: д. геогр. н., професор, 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0944-1905

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57221675859; Web of Science Researcher ID: I-7350-2018; https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=yos2Z-IAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смалійчук Анатолій Дмитрович
2. Anatoliy D. Smaliychuk

Кваліфікація: к. геогр. н., доц., 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6294-6035

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57156640100; Web of Science Researcher ID: ADY-6674-2022; https://scholar.google.com.ua/citations?user=9U0gMZEAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ямелинець Тарас Степанович
2. Taras S. Yamelynets

Кваліфікація: д. геогр. н., професор, 11.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7058-0931

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 55676182200; Web of Science Researcher ID: AAT-2535-2020; https://scholar.google.com.ua/citations?user=Tko2IMcAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Круглов Іван Станіславович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Круглов Іван Станіславович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Жак Ольга Володимирівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна